

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Een nieuwbouwproject aan de Industrieweg te Malle.
Programma van Maatregelen

E.N.A. Heirbaut
C. Dockx

Colofon

Titel: Een nieuwbouwproject aan de Industrieweg te Malle. Archeologienota.
Auteur: Elly N.A. Heirbaut & Caroline Dockx
Grafische illustraties/GIS: Elly N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LAReS-rapport 280

Projectleider/ veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut
Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service
Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: februari 2020
Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

© LAReS bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van Maatregelen

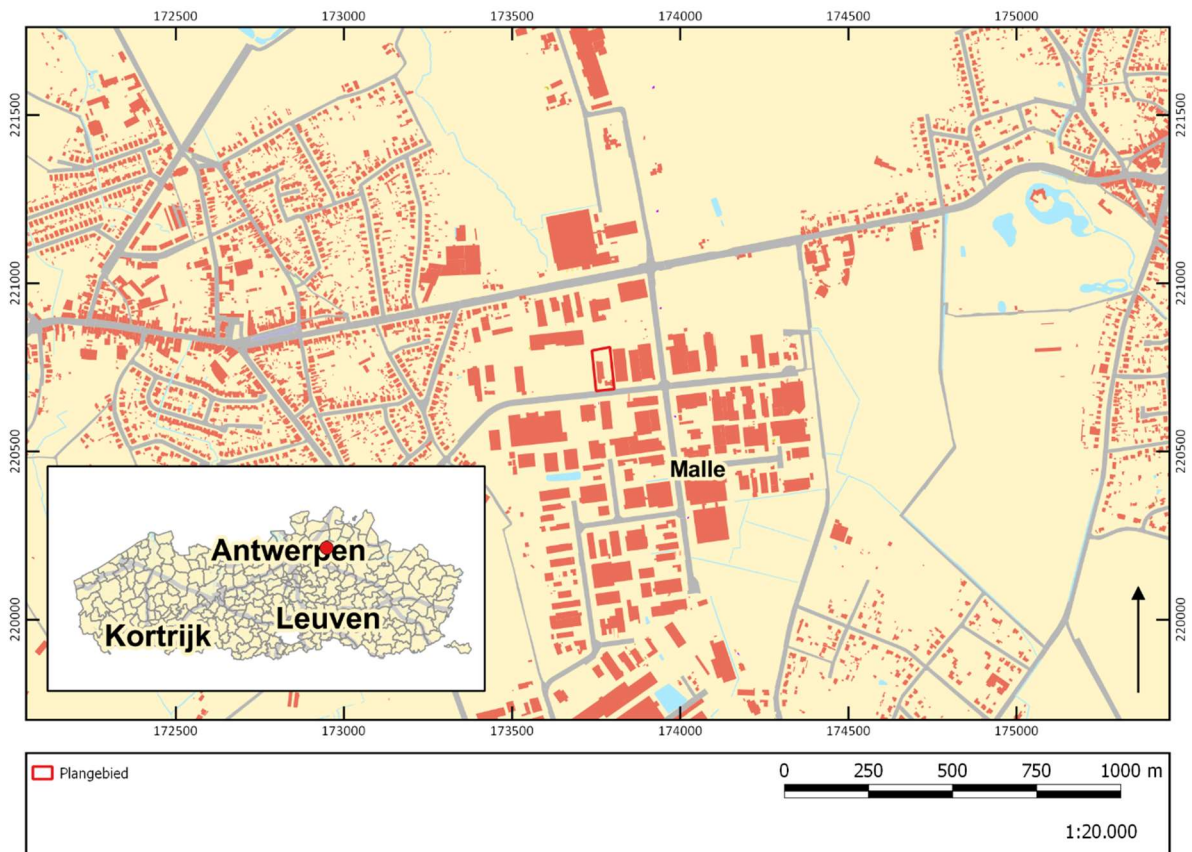
Inhoudsopgave

1 INLEIDING	4
1.1 RANDVOORWAARDEN	4
1.2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	5
2 ONDERZOEKSVRAGEN	6
3 SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK	8
3.1 CONCLUSIE	8
3.2 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL EN AANBEVELINGEN	9

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Industrieweg te Oostmalle (gemeente Malle, provincie Antwerpen). Het omvat twee percelen met een totale oppervlakte van ca. 6.685 m² en is gelegen in een industriegebied. Binnen het terrein staat momenteel een oude woning aan de straatzijde met achteraan een groot magazijn en verhardingen errond.

De opdrachtgever plant deze gebouwen te slopen en elf nieuwe casco-bedrijfsunits op te trekken met een bijhorende parking (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

1.1 Randvoorwaarden

Het terrein is momenteel ontoegankelijk voor verder archeologisch vooronderzoek buiten het bureauonderzoek aangezien het terrein nog in gebruik is en de bestaande woning nog bewoond wordt. Bovendien wordt het nu uitvoeren van verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem, zonder de zekerheid dat de omgevingsvergunning wordt verkregen, ervaren als een financieel risico. Het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem zal bijgevolg in een uitgesteld traject worden uitgevoerd, dit om zowel logistieke als economische redenen.

1.2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Industrieweg, Oostmalle
Ligging	Industrieweg 20, 2390 Malle
Kadastrale gegevens	Malle, 2 ^e afdeling, sectie D, percelen 10d en 10e.
Bounding Box	X Y
	174041.569197 220879.648534
	173521.662947 220879.648534
	174041.569197 220600.843846
	173521.662947 220600.843846
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek, proefsleuvenonderzoek
Projectcode	2020A470, 2020C441
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Caroline Dockx, LAReS
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Caroline Dockx: OE/ERK/Archeoloog/2019/00020
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Termijn	februari-maart 2020
Geplande ingreep	Afbraak bestaande structuren en optrekken van 11 bedrijfsunits met bijhorende parking.
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 6.685 m ²
Totaal oppervlakte geplande werken	ca. 6.685 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek, proefsleuvenonderzoek

2 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 5 van het eerste deel van de archeologienota.

In het kader van het proefsleuvenonderzoek zijn ook enkele vragen geformuleerd:

Algemeen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?
- Zijn er archeologische vondsten aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de bewaringskwaliteit van de vondsten?
- Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?
- Wat is de chronologische begrenzing van de sporen? Behoren ze tot één of meerdere perioden?
- Indien er een steentijdsite wordt aangetroffen: wat is de ruimtelijke begrenzing van de vuursteenconcentratie(s) (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de archeologische vindplaats(en)?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ*? Zo niet, welke maatregelen worden dan voorgesteld om de archeologische waarden veilig te stellen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? Is er voor het beantwoorden van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijk onderzoek nodig? Zo ja, welk type staalname is hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Nederzettingsterreinen:

- Zijn er aanwijzingen voor nederzettingsterreinen in het plangebied? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er aanwijzingen voor continuïteit of fasering van de nederzetting en/of structuren?

- Welke elementen kunnen bijdragen tot de kennis van de economische en sociale relaties in de verschillende perioden/fasen?
- Wat is de relatie van de vindplaats tot deze in de ruimere omgeving?
- Zijn er aanwijzingen voor andersoortig gebruik van het terrein (anders dan bewoning, bijvoorbeeld funeraire contexten)? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er sporen van ambachtelijke activiteiten?
- Zijn er sporen van agrarische activiteiten?
- Zijn er sporen van landgebruik (zoals perceelsindeling, wegen, akkers, grondstofwinning)?

Landschap en bodem:

- Is de oorspronkelijke bodem intact? Is er sprake van bodemdegradatie en/of erosie, en zo ja, in welke mate?
- Wat is de opbouw van de bodem (waargenomen horizonten, beschrijving en duiding)?
- Hebben er post-depositionele processen plaatsgevonden en welk effect hebben deze gehad op de archeologische resten?
- Met welke horizont(en) zijn de eventuele vuursteenconcentraties/-clusters geassocieerd?

Voor de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 6 van het eerste deel van de archeologienota.

3 Samenvatting van de resultaten van het bureauonderzoek

3.1 Conclusie

Hoewel van tevoren was ingeschat dat dit terrein een middelhoge archeologische potentie had op basis van de studie van historische kaarten en de bekende archeologische waarden uit de CAI, is uit het proefsleuvenonderzoek op het niet bebouwde deel van het terrein gebleken dat deze potentie sterk naar beneden bijgesteld moet worden.

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek zijn eerder gering te noemen (hoofdstuk 6 in het eerste deel). De sporen die zijn aangetroffen, betreffen allemaal recente verstoringen die veroorzaakt zijn door diepgaande vergravingen. Deze verstoringen hebben het bodemarchief binnen het terrein volledig verstoord waardoor niet alleen de top van de C-horizont maar deze horizont zelfs tot een diepte van minstens 30 tot 50 cm aanzienlijk is aangetast. Na de vergravingen is de bodem weer “aangevuld” met grond waarin zeer veel bouwpuin, plastic en zelfs chemisch afval zit.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan bijgevolg geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van fase 1 van het onderzoek geen behoudenswaardige archeologische site bevindt.

Vervolgens moet bekeken worden wat deze resultaten betekenen voor de rest van het perceel. Blijft de middelhoge potentie hier behouden of moet ook hier een aanpassing worden toegebracht?

In de eerste plaats zijn er geen aanwijzingen gevonden die suggereren dat er in de rest van het terrein nog een archeologische site in de bodem aanwezig is. Er zijn geen vondsten aangetroffen in de proefsleuven en ook geen sporen die ouder zijn dan de recente vergravingen. Het plangebied ligt met andere woorden niet in een archeologische site. Dat het in de randzone van een site ligt, kan ook uitgesloten worden omdat dan op zijn minst enkele vondsten gedaan zouden moeten worden en er enkele sporen aangetroffen zouden moeten zijn.

In de tweede plaats zijn de vergravingen, zoals opgemerkt, uitgevoerd voordat de huidige bewoners hier zijn komen wonen. Dit houdt in dat het ook voorafgaand aan de bouw van de huidige woning, loods en verhardingen zal zijn gebeurd. Het is niet logisch te veronderstellen dat de vergravingen daarom alleen in de noordoostelijke hoek van het terrein zijn uitgevoerd. Eerder zullen zij over het hele perceel zijn uitgevoerd. Mogelijk is dit gebeurd in functie van het bouwrijp maken van het industrieterrein, maar dat is niet te achterhalen.

In elk geval kan, op basis van de hierboven geschetste resultaten, beargumenteerd worden dat er in het onderzochte gedeelte van het terrein geen archeologische vindplaats aanwezig is en dat de potentie van het niet onderzochte gedeelte van het terrein naar beneden moet worden bijgesteld tot zeer klein.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan bijgevolg geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van het plangebied geen

behoudenswaardige archeologische site bevindt. Om deze reden is er geen programma van maatregelen geschreven voor verder archeologisch onderzoek in fase 2.

3.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

De verschillende fasen van het vooronderzoek hebben aangetoond dat ondanks de verwachtingen er geen archeologische site op het terrein aanwezig is. Er is dus geen sprake van enig kennisvermeerderingspotentieel.

Omwille van de afwezigheid van een behoudenswaardige archeologische site worden geen verdere maatregelen aanbevolen. Het terrein kan bijgevolg vrijgegeven worden voor de geplande ontwikkeling. Fase 2 die in de melding van het vooronderzoek is opgenomen, dient met andere woorden niet meer uitgevoerd te worden.